

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra I Sverrig

Citation: Andersen, H. C.: "I Sverrig", i Andersen, H. C.: *I Sverrig*, udg. af Mogens Brøndsted , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 169. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaisverrigval-shoot-idm140454472730480/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: I Sverrig

7. årh. – *Skandelen*: at dø i sengelågen af sygdom eller alderdom. – *Mærket*: slagplads for grækernes sejr over perserne 490 f.kr. – *Rose*: drabmand. – *Svithio*: skal være Svithiod, gammelnordisk be-rævnetse for den østlige del af Mølleøstergte. – *sar*: sådan. – *læst*: bedrift.
- 53 *Runo*: magiske skrifttegn. – *Bjoger Jost*: af Kjålho (d. 1266) anlagde Stockholm. – *Agse*: sv. sønrikonge, hørrede i Finland og røvede kongedatteren Skjald, som imidlertid lævned sig ved at hænge ham i hans guldhakning. – *Cyof Skofæsming*: d. ca. 1022. Beretningen om hans kamp mod Olaf den Hellige er genfortalt efter *Alfælius* (se n.s.s. 10) II 1840.
- 54 *Kæva*: hovedtårn på fæstning. – *Læhåls*(s): Magnus L. 1240-90, sv. konge. – *Jiwook*(s): A. III, hertug af Mecklenburg og sv. konge 1363, d. 1412. Efter hans nederlag over for Margrethe af Danmark 1389 fik tyskerne magten i Stockholm ved et skændigt overfald på de svenske borgere, kaldet «Kjøpplingemordet». – *Svenig Bvåkiel*: der benyttes til det stockholmske blodbad 1520, hvor over 80 tilkænge-ve af rigsforsamlingen Sten Stare blev henrettet. – *besindat det danske Hæer*: i slaget ved Brænkebjerget 1471. – *Isårig*: 1523, efter Christian II's fordrivelse. – *Gustav Adolff*(s): Gustav II, konge 1611-32. – *Vena-åen*: Ludvig XIV's pragtfulde kongeslot, udvidet i 1680'erne. – *Tævito*(s): arkitekten Nicodemus T. den Yngre (1604-1728) ombyg-gede slotet efter branden 1697. – *Billed*: statue af Sergel rejst 1808. – *Eudymaw*: i gr. mytologi en ung jæger, elsket af månegodinden Sele-ne, som fik himmelguden Zeus til at tilstå ham et ønske: den evige søvn. Afbildes derfor gerne sovende. – *Fædeløng*(s): Bengt Erland F., sv. billedhugger (1786-1854), kolossalstatue af Odin 1831. – *Sogell*(s): Johan Tobias Sergel, sv. billedhugger (1740-1814), Amor og Psyche 1787.
- 55 *Villa Reale*: offentlig parkanlæg i Neapel (nu Villa Nazionale). – *Jungfæmning*: promenade i Hamborg. – *Norrsala*: ope. nordlig bydel (nuden = forstad). – *Gustav den Tiedre*: blev skudt 1792 af et medlem af en gruppe sammensvorne. – *Pålskånsåstær*: pølskøløstgget drille-pind, fast figur i de italienske færter. – *Jenny Lind*: se n.s.s. 10.
- 56 *Stignellius*: den romantiske digter Erik Johan S. (1793-1823). – *Ni-ardæ*: Karl August N. (1799-1839) udgav en romanceserier *Kong Enzo* og digtsamlingen *Ljovnet i ålæves* (1838). – *Strada Balbi*: hoved-gade i Genua. – *Kong Enzo*: ca. 1220-72, konge af Sardinien, søn af Friedrich II af Hohenstaufen.
- 57 *Riddæhobus-Kirken*: Riddarholmkyrkan, franciskansk klosterkirke

- fra o. 1300 med de svenske kongegrave. – *Magnus Ladhä*: sv. konge 1275-90. – *Carl den Nonde*: sv. konge 1604-11. – *Gustav Adolph*: se n.l.s. 10. – *Carl den Tjätte*: se n.l.s. 10.
- 58 Djungelns: mas øst for Stockholm ud mod Skarpsjöden. – *Dalarien*: kvinde fra Dalarna, der tog sæsonarbejde ved rutebådene. – *Skål-øks(zene)*: primitiv fløjte, fremstillet f.eks. af pile- eller hyldegren. – *Pera*: bydel i Istanbul, omtalt i *En Dages Bazar* II, kap. 6. – *Villa-Borghese*: den ital. fyrsteligst Borgheses lystslot uden for Rom.
- 59 *Byström(s)*: den sv. billedhugger Johan Niklas Byström (1783-1848), som Andersen havde truffet i Rom 1833. – *Gesa samt*: belligt hus. – *Hæa*: i den antikke digtning var H. præstinde ved Afrodite-templet i Sestos ved Hellespont. Hun blev elsker af Leander fra Abydos på den modsatte side af strødet, og da de ikke måtte få hinanden, svømmede han om natten over sundet, vejledt af hendes lampe. Men en stormfuld nat slukkedes lampen, og han druknede. Hun styrtede sig da fortvivlet i havet. – *Bollman(s)*: sv. digter (1740-95). Buste af Byström 1829. – *anabronstik*: den gr. lyriker Anakreon (6. årh. f.Kr.) hylkede vin og elsker i sine digte. – *Bald*: puncheskål. – *Moritz*: bellmans figur. – *præst(s)*: præst. – *Oboron(s)*: alfe-konge i gammeltr. digtning. – *Ulla (...)*: *Mutter zur Tippen*: bellmanske figurer. – *høj (...)*: ark: fikt efter *Fredman Epitafier* no. 1 af Bellman. – *Toni(s)*: den flamske genremaler David T. (1610-90).
- 60 *Dionysiske*: festsang til vinguden Dionysos' ære. – *høj digt (...)*: *mod-dig*: *Fredmans Epitafier* no. 27. – *Marsale(s)*: vild kvindelig dyrker af vinguden. – *Anadyomene*: tilnavn til kærlighedsgudinden Afrodite. – *Salypp*: æremælst overstykke.
- 61 *Qvintetens*: syngen. – *Ora*: kval, pine.
- 63 *Fraa*: krog. – *Syndens syvfoldede Bue*: de syv dødsynder omfatter, foruden de nævnte, vrødt, misundelse og livløde. – *Serimenes*: dørvogter. – *Carneller*: slyngler, pak.
- 64 *alt*: allerede.
- 66 *Mjösten*: køledagge, øjsten. Navn på hemskekkele i Goethes roman *Hilftele Meines Lehnjahn* (1795), som synger om Italien. – *Bellini(s)*: Vincenzo B. (1801-35), ital. operakomponist. – *Tidol-åvnssten*: Skotlands heraldiske emblem. – *Bom*: Robert B., skotsk digter (1759-96). – *pløggiske Hæa*: antik tophue, stammende fra det hellestatiske landskab Fryggen. – *Gæmnes*: skan yagling, som efter sagnet blev bortført af guderne for at være mundkækk for Zeus.
- 67 *Doctre Fin(s)*: sorteklammer fra 16. årh., i eftertiden sagnagtig figur. – *Sveolene*: hjulskovlene, der presser hjuldamperen frem. – *Calabio*